

Enligt sändlista

Beslut om ändrad geografisk utbredning, nytt namn samt nya föreskrifter för naturreservatet Östafors bruk i Bromölla kommun.

Beslut

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap. 4, 5 och 7 §§ miljöbalken (1998:808) att justera naturreservatet Östafors bruks gränser till att omfatta det område som avgränsats på bifogad karta (bilaga 1, beslutscharta). Länsstyrelsen beslutar vidare, med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken mm om föreskrifter enligt nedan för naturreservatet. Vidare beslutar Länsstyrelsen Skåne att ändra naturreservatets namn till **Östafors bruk**.

De C. föreskrifter som förekommer i tidigare former av Länsstyrelsens beslut dnr 11.111-250-81 om "Bildande av naturreservatet Ljungryda-Östafors bruk", dnr 231-10790-00 "Nya bestämmelser för naturreservatet Ljungryda-Östafors bruk" samt dnr 511-19577-06 "Beslut om nya bestämmelser för naturreservatet Ljungryda-Östafors bruk", upphör att gälla när detta beslut vinner laga kraft.

A och B föreskrifterna, som gäller i naturreservatet sedan tidigare ska gälla även i det tillkommande området.

Föreskrifter

A. Föreskrifter med stöd av 7 kap 5 § miljöbalken om inskränkning i sakägares rätt att förfoga över fastighet inom naturreservatet.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att:

1. uppföra byggnad eller bedriva vattenkraftsproduktion,
2. vidta åtgärder som grumlar eller förorenar vattendraget,
3. göra vattenuttag ur Holjeån med biflöden för bevattning inom den del som omfattas av reservatet,
4. riva, bygga om eller på annat sätt exteriört förändra de kulturhistoriskt värdefulla byggnader som ingår i reservatet,

5. ta bort kvarvarande maskinell utrustning i ovan nämnda byggnader,
6. utföra anordning eller anläggning annat än för friluftslivets eller betesdriftens behov enligt fastställd skötselplan,
7. bedriva täktverksamhet i någon form,
8. vidta åtgärder som ändrar yt- eller dräneringsförhållandena som att gräva, schakta, spränga, dränera, utfylla, plöja eller utföra annan markberedning utöver redan uppodlade områden,
9. anordna upplag annat än tillfälliga för jord- eller skogsbrukets behov,
10. avverka träd eller buskar annat än i överensstämmelse med fastställd skötselplan,
11. plantera eller så barrträd eller introducera både land- och vattenlevande växter och djur som inte förekommer naturligt inom området,
12. använda kemiska bekämpningsmedel, handels- eller naturgödsel annat än på åkermark. På åkermark som gränsar mot ån får ovanstående inte spridas på de 15 meter som är närmast vattnet.
13. framdraga mark- och luftledning utan länsstyrelsens tillstånd,

B. Föreskrifter med stöd av 7 kap 6 § miljöbalken om skyldighet att tåla visst intrång

Markägare och innehavare till särskild rätt till marken förpliktigas att tåla att följande åtgärder vidtas för att tillgodose ändamålet med reservatet, nämligen

1. utmärkning av, skyltning till och upplysning om naturreservatet,
2. skötsel av området såsom bl. a röjning, åkerbruk och betesdrift enligt fastställd skötselplan,
3. avlägsnande av anläggningar för att skapa fritt vattenflöde i Holjeån, och restaurering av forssträckor,
4. undersökningar i samband med dokumentation och uppföljning av miljötillståndet,
5. åtgärder som syftar till att säkerställa bebyggelsens kulturhistoriska värden.

C. Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken, om rätten att färdas och vistas inom naturreservatet samt om ordningen i övrigt

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att:

1. skada mark eller bottenar, förstöra eller skada fast naturföremål eller ytbildning,
2. ta bort eller skada kulturhistoriska lämningar,
3. otillbörligt störa djurlivet,
4. skada levande eller döda träd och buskar eller vegetation i övrigt, bortföra eller elda död ved,
5. gräva upp växter,
6. fånga och insamla ryggradslösa djur på sådant sätt att deras biotoper eller reproduktionsmiljöer skadas eller förstörs,
7. medföra okopplad hund, annat än vid skyddsjakt,
8. framföra motordrivet fordon, rida eller cykla annat än på vägar,
9. göra upp eld eller använda grillar och spritkök annat än på iordningställda eld platser,
10. lägga upp båt eller annan vattenfarkost annat än vid tillfällig vistelse i området,
11. tälta mer än en natt,
12. ställa upp husvagn, husbil eller motsvarande,
13. åstadkomma störande buller,

Vidare är det förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd:

14. plocka mossor, lavar eller vedlevande svampar, annat än vad som rimligen behövs för artbestämning,
15. bedriva vetenskaplig forskning som omfattar provtagning eller installation av utrustning,
16. sätta ut fällor för insamling av ryggradslösa djur,
17. nyttja området för tävling eller övningar som kan verka störande på naturen eller allmänhetens friluftsliv,
18. anbringa tavla, plakat, affisch, skylt, snitslar, inskrift eller därmed jämförlig anordning.

Föreskrifter utgör ej hinder för:

- åtgärder i samband med reservatets skötsel, ej heller för restaurering av forsmiljön eller avlägsnande vandringshinder i vattendraget,
- drift och underhåll av befintliga vägar eller ledningar och ledningsgator inkluderat hyvling och saltning, avlägsnning av större

stenar i vägbanan samt siktröjning efter samråd med områdets förvaltare,

- reparation av brofästena samt spolning av träbron i området med högtryckstvätt, efter samråd med områdets förvaltare,
- uppsättning av skyltar med gällande fiskeregler, efter samråd med områdets förvaltare,
- kapa träd, i första hand till högstubbar, om dessa utgör fara av tillhörande el- och teledistributör enligt gällande lagstiftning eller för bostadshus eller allmänhet.

Beskrivning av området

Genom naturreservatet, som bildades 1985, rinner Holjeån med två forssträckor. Ån slingrar i anslutning till två getryggsformade åsryggar, som är synliga delar av en omfattande isälvsavlagring. Vegetationen är omväxlande och artrik. Skogsmarken består mest av blandlövskog med stort inslag av ädla lövträd och al. De öppna markerna består av huvudsakligen åker och kulturbeten. Holjeån och forsarna sätter sin prägel på naturreservatet och landskapet. Det strömmande vattnet skapar förutsättningar och goda livsbetingelser för en stor art och individrikedom av växter och djur, en artrik botten- och fiskfauna i ån och goda fiskevatten med bl. a öring samt förekomst av flera sällsynta arter såsom flodpärlmussla, strömstare, forsärla och den högvuxna och sällsynta ormbunkensafsa (kungsbräken). I bottenfaunaundersökningar har inte mindre än 52 sländearter hittats. Utefter ån förekommer sumpskog som domineras av al. Forsarna i Holjeån har tidigare använts för vattenkraftsproduktion. Utvinningen av kraft upphörde på 1960-talet, men såväl industri- som bostadsbebyggelse finns kvar i området. Under hösten 2007 har vandringshinder från den tidigare kraftproduktionen avlägsnats och forssträckan restaurerats, men kvarvarandekulturhistoriska värden inom befintlig naturreservatsavgränsning är i och med detta beslut skyddade. Länsstyrelsen vill påpeka att delar av bostadsbebyggelsen utanför avgränsningen också utgör en värdefull del av områdets bebyggelsehistoriska sammanhang.

Allmänheten kan lätt nå reservatet, som också är lätt att ta sig fram i. Skåneleden passerar området med en rastplats vid Holjeån i reservatets södra del. Terrängen är dramatisk med ån, forsen, åsryggarna och växlingen mellan öppen mark och skog.

Ärendets handläggning

Naturreservatet bildades 1985 och ha sedan dess varit föremål för ett flertal justeringar både när det gäller föreskrifter och syfte som för areella justeringar. 2001 ändrades föreskrifterna för området och under 2007 ändrades bestämmelserna, syftet och utbredningen. Länsstyrelsen Skånes avsikt är nu att så långt som möjligt samordna föreskrifter och skötsel av det angränsande naturreservatet Ljungryda i Blekinge län. Naturvårdsverket har under 2012 förvärvat en del av en fastighet som tidigare legat utanför naturreservatet, denna införlivas nu i naturreservatet. Likaså upphävs den del av naturreservatet vilken utgör riksväg. Ärendet skickades ut på remiss under april 2014.

Inkomna yttranden

Naturvårdsverket har som sakägare inte yttrat sig i ärendet, ej heller *Bromölla kommun*. *SGU* har likaså ingen erinran mot beslutet, men önskar dock att de geologiska formerna framhävs tydligare i skötselplanen. *Länsstyrelsen i Blekinge* har önskat att även en del av A föreskrifterna samt syftet ändras. Länsstyrelsen Skåne bedömer dock att befintliga A föreskrifter och syfte är fullgoda. *Sibbarps samfällighetsförening och Holjeåns fiskevårdsområdesförening* önskar ha rättighet att genomföra de åtgärder som krävs för att underhålla och förbättra genomfartsvägen samt träbron i naturreservatet, samt sätta upp skyltar med gällande fiskeregler. Länsstyrelsen Skåne skriver i dessa åtgärder som undantag i föreskrifterna. *Svenska kraftnät* åberopar att de måste ha rätt att underhålla befintliga ledningar samt att använda maskiner i detta arbete. Länsstyrelsen anser att de undantag som finns i beslutet är tillräckliga.

Skäl för Länsstyrelsens beslut

Delar av naturreservatet Östafors bruk innehåller så höga naturvärden, att området fyller de kvalitetskrav som krävs för att ingå i det europeiska ekologiska nätverket, Natura 2000. Reservatet ingår, helt eller delvis, i de beslutade Natura 2000 områdena SE0420244 Östafors – Ljungryda och SE0420306 Holjeån. Spåren efter den kraftproduktion som bedrivits på platsen är kulturhistoriskt värdefulla.

- Holjeån är ett utpekat nationellt särskilt värdefullt vattendrag och forssträckorna vid Östafors bruk utgör en så kallad värdekärna, med höga natur-, fisk-, och kulturmiljö-, och friluftslivsvärden på en komprimerad sträcka. Enligt de nationella direktiven i miljömålsarbetet skall sådana områden prioriteras i Länsstyrelsens restaurerings- och skyddsarbete.

- Norr om länsgränsen i Blekinge län ligger Ljungryda naturreservat. Det är önskvärt att samordna de bestämmelser vilka påverkar allmänheten i deras nyttjande av området. Att samordna föreskrifterna i de två naturreservaten ger allmänheten större förståelse för dess innebörd och är ett led i att långsiktigt kunna skydda och utveckla riksintresseområdet och naturreservaten.
- Områdesavgränsningen justeras för att ytterligare säkerställa ett långvarigt skydd för området genom att den del av naturreservatet som utgör asfalterad riksväg upphävs och den del av fastighet som förvärvats införlivas. Delen som förvärvats utgör en naturlig del av området både biologiskt och markhistoriskt. Det är därför viktigt att området förordnas som naturreservat.

Av ovan redovisade skäl är gällande reservatsföreskrifter otillräckliga och Länsstyrelsen har gjort bedömningen att synnerliga skäl föreligger för den geografiska justeringen, då riksvägen helt saknar naturvärden, och att nya föreskrifter skall beslutas.

Skötselplan

Enligt 3 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. framgår bland annat att en skötselplan ska fastställas vid bildande av ett naturreservat.

Förvaltning

Länsstyrelsen är förvaltare av naturreservatet och ska fortlöpande samråda med markägare, arrendatorer, berörda myndigheter och andra berörda vid förvaltningen.

Överklagande

Detta beslut kan överklagas till regeringen, miljödepartementet, se bilaga 4.

Kungörelse

Beslutet ska kungöras i länets författningssamling samt ortstidning. Sökande och sakägare ska ha anses ha fått del av beslutet den dag kungörelse var införd i ortstidning.

Underskrifter

Detta beslut har fattats av länsöverdirektör Carl Älfvåg. I den slutliga handläggningen har även deltagit naturvårdsdirektör Per-Magnus Åhrén, länsassessor Ann Westerdahl samt Andreas Malmgren föredragande.

Carl Älfvåg

Andreas Malmgren

Bilagor:

1. Beslutslista
2. Fastighetsförteckning
3. Sändlista
4. Hur man överklagar

Länsstyrelsen
Skåne

Tillhör Länsstyrelsens beslut 511-4650-2014 gällande
naturreservatet Östafors bruk i Bromölla kommun

